

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน
ในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

PRIVATION OF COMMUNITY ENTERPRISES AND GREEN IMPROVES PEOPLE'S QUALITY
OF LIFE IN UBOLRATANA DISTRICT KHON KAEN PROVINCE

บุญเพ็ง สิทธิวงษา^{1*} กนกอร บุญมี¹

Boonpeng Sittivongsa^{1*} Kanokon Boonmee¹

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ¹

Northeastern University, Thailand.¹

E-mail: boonpengsit@neu.ac.th Tel. (+66) 935602069

Received: 24/02/2026, Revised: 02/06/2026, Accepted: 08/06/2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน (2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN ในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 398 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นลำดับขั้น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยที่ส่งผลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) แนวทางการพัฒนาควรส่งเสริมบทบาทของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างความเชื่อมั่นและการยึดถือกฎระเบียบร่วมกัน ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

คำสำคัญ: การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชน

Abstract

This research aimed to: (1) examine the transformation of the AND GREEN Community Enterprise and its role in improving the quality of life of local residents; (2) investigate the factors affecting the transformation of the community enterprise; and (3) propose guidelines for the development of the AND GREEN Community Enterprise in Ubolratana District, Khon Kaen Province. A mixed-methods research design was employed. Quantitative data were collected from 398 eligible voters, while qualitative data were obtained from 15 key informants. The research instruments consisted of questionnaires and interview forms. Data were analyzed using mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis, and content analysis.

The research findings revealed that (1) the transformation of the AND GREEN Community Enterprise for improving the quality of life of people in Ubolratana District, Khon Kaen Province was at a moderate level

overall; (2) the factors affecting the transformation of the AND GREEN Community Enterprise were statistically significant at the .05 level; and (3) the development guidelines should focus on enhancing the roles of community enterprise members in improving quality of life, fostering trust and adherence to shared regulations, promoting social responsibility, strengthening collaborative networks, increasing public awareness of community enterprise activities, and encouraging participation from all sectors in the sustainable and appropriate development of the AND GREEN Community Enterprise.

Keywords: Community Enterprise Privatization, Quality of Life Development, People

1. บทนำ

ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมนั้นเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศและเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้นโดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อร่วมคิด ร่วมทำ มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เน้นการผลิตและการบริโภคที่พอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มในรูปสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญามาใช้สร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการอย่างมีความยั่งยืนที่สุด (Kanyaman et al., 2011)

วิสาหกิจชุมชน คือหนึ่งในรูปแบบของการรวมตัวกันของคนในชุมชน ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป โดยมีหลักในการดำเนินงานคือชุมชนจะเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการโดยชุมชนเอง กระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการ จะเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล และจะจำหน่ายทั้งภายในและภายนอกชุมชน หัวใจหลักของการดำเนินการจะอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองและความพอเพียง การรวมตัวของคนภายในชุมชนรูปแบบนี้ จึงทำให้เกิดเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญภายในชุมชนและสามารถขยายออกสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตามการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 8 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านคน ปัจจัยด้านภาระงาน ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Chatreewisit, R. and group, 2010)

จากปัญหาจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ปัจจุบันปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหาการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ เป็นต้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวหากไม่มีการจัดการหรือการป้องกันและแก้ไข ก็ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในที่สุด ได้มีการกล่าวถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการปกป้องรักษาและทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น โดยให้มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุกระดับ ทั้ง การศึกษาในระบบและนอกระบบรวมทั้งสาธารณชนทั่วไป โดยใช้วิธีการศึกษาในสิ่งแวดล้อม การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม ให้มีการฝึกอบรมและการพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ ความตระหนัก และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม (Nisaisuk, N., 2013) อย่างไรก็ตามการพัฒนาทุกอย่างต้องควบคู่กันไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางในการสร้างเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้นเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศไว้คือ ควรมีมาตรการเชิงรุกที่มีพลังในการป้องกันและปกป้องชุมชน การสร้างการเรียนรู้ในชุมชน โดยให้ชุมชนกำหนดรูปแบบของชุมชนเองได้ เสริมสร้างศักยภาพของคนในชุมชน สนับสนุนชุมชนให้สามารถพัฒนาตนเองแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ และแนวทางแก้ไขปัญหที่เหมาะสม สร้างสังคมเป็นสุข (Cheteh, M., 2013)

อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านทรัพยากรน้ำและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากเป็นที่ตั้งของ เขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งเป็นเขื่อนกั้นแม่น้ำพอง สร้างขึ้นเพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าและสนับสนุนภาคการเกษตร พื้นที่เหนืออ่างเก็บน้ำครอบคลุม 6 อำเภอใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย อำเภออุบลรัตน์ อำเภอหนองเรือ อำเภอภูเวียง และอำเภอหนองนาคำ และจังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วย อำเภอโนนสัง และอำเภอศรีบุญเรือง ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำและพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำในการประกอบอาชีพ เช่น การทำนาปี นาปรัง การเลี้ยงโคกระบือ การประมง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปลา โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนอุบลรัตน์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานเกษตรในพื้นที่ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ผลิตในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาอาชีพด้านการแปรรูปปลาอย่างต่อเนื่อง โดยมีวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปปลาจำนวนกว่า 115 แห่ง แบ่งเป็นพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 85 แห่ง และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 แห่ง สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในการสร้างรายได้ เพิ่มมูลค่าผลผลิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยิ่งยวด (Chanomphu, S., Mikhama, K. and Yot Borisut, 2020)

อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ในหลายมิติ โดยเฉพาะการขาดการบูรณาการและการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมและยั่งยืน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการแปรรูปวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืน

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาการแปรรูปวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
- 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
- 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการแปรรูปวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

2. วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การแปรรูปวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (เชิงปริมาณ)

2.1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 62,682 คน

2.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 62,682 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นตัวแทนของประชากรแต่ละกลุ่มอย่างเหมาะสม จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน (Wanichbancha, 2017) และจัดสรรจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร (Proportional Allocation) เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างประชากรในพื้นที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ให้มีความเหมาะสมตามจำนวนของสัดส่วนประชากรเนื่องจากประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

2.2 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย (เชิงคุณภาพ)

2.2.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ หน่วยงาน ประสพการณ์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลองค์ความรู้และความเป็นมา จำนวนทั้งสิ้น 15 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงปริมาณ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ความสัมพันธ์ทางสังคม และ 3) ค่านิยมทางสังคม โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ภาระงาน 3) โครงสร้าง 4) เทคโนโลยี 5) สภาพแวดล้อม 6) การเมือง 7) เศรษฐกิจ และ 8) สังคมและวัฒนธรรม โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Srisa-ard, B., 2017) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกภาคสนาม (Photisita, C., 2019)

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงคุณภาพ)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรตามของแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็น 1 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม (Photisita, C., 2019)

2.4 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.4.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม 2. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ 3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ผลการประเมินพบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Rovinelli & Hambleton, 1977) 4. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ในอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดอุดรธานี และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.820 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป (Srisa-ard, B., 2017)

2.4.2 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดประเด็นคำถามสำหรับศึกษาแนว

ทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น 2. นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย พร้อมขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงประเด็นคำถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3. ผู้วิจัยและคณะร่วมกันพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย 4. นำแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Photisita, C., 2019)

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงปริมาณ) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พร้อมกำหนดรหัสข้อมูลจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติทางสังคมศาสตร์

2.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงคุณภาพ) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลัก โดยผู้วิจัยประสานงานและขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญทางโทรศัพท์เพื่อบันทึกหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวทางที่กำหนดไว้ พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนมุมมองได้อย่างเต็มที่ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ) หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์

2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ) หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือกและจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ) การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการวิเคราะห์และนำเสนอผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นลำดับขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยนำเสนอผลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ โดยการสรุปความ ตีความ และนำเสนอผลในลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ) 1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยดำเนินการคัดเลือก จำแนก และจัดระเบียบข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นจัดทำบรรณานุกรมข้อมูล วิเคราะห์ และเรียบเรียงผลการศึกษาเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์การวิจัย 2. การวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ

ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN รวมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสรุปความ ตีความ และนำเสนอผลในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์

3. ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น” สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

Table 1 The Development of the AND GREEN Community Enterprise and Its Overall Contribution to Enhancing the Quality of Life of Residents in Ubolratana District, Khon Kaen Province

Community enterprise transformation AND GREEN	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation
In terms of community participation	3.09	.17	moderate
In terms of social relations	3.05	.28	moderate
In terms of social values	3.08	.27	moderate
Total average	3.09	.18	moderate

จากตารางที่ 1 พบว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (โดยรวม) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = .18) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = .17) ด้านค่านิยมทางสังคม ($\bar{X} = 3.08$, S.D.=.27) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = .28) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (โดยรวม)

Table 2 Factors Influencing the Development of the AND GREEN Community Enterprise and Its Contribution to the Overall Improvement of Quality of Life among Residents of Ubolratana District, Khon Kaen Province

Selected variable order	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
Constant	.688	.094		7.338	.000		
Human resource factors (X1)	.254	.013	.490	19.215	.000*	.228	.280
Workload factor (X2)	.334	.031	.421	10.874	.000*	.273	.394
Structural factors (X3)	.109	.016	.467	6.646	.000*	.077	.141
Technology Factor (X4)	.074	.024	.196	3.128	.122	.067	.120
Environmental factors (X5)	.004	.006	.016	.649	.517	-.007	.015
Political factors (X6)	.191	.053	.060	3.578	.604	.086	.296
Economic factors (X7)	.483	.041	.321	11.815	.000*	.403	.563
Social and cultural factors (X8)	-.005	.010	-.005	-.520	.404	-.024	.014

$SE_{est} = \pm 0.02130$ $R = .782$, $R^2 = .783$, $Adj. R^2 = .783$, $F = 03978.159$, $p\text{-value} = 0.01$

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (โดยรวม) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 05 ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ X7 ปัจจัยด้านภาระงาน X2 ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล X1 ปัจจัยด้านโครงสร้าง X3 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .483 .334 .254 และ .109 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี X4 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม X5 ปัจจัยด้านการเมือง X6 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม X8 แต่ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 78.3

3) แนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์ พบว่า จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในวิสาหกิจชุมชนและช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ความเชื่อถือความมั่นใจจากภาคการศึกษาของกลุ่มองค์กรเคร่งครัด โดยยึดระเบียบวิธีการปฏิบัติงานโดยยึดกลุ่มเป็นที่ตั้ง มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดี มีเครือข่ายทางสังคม มีพันธมิตรในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน โดยมีค่านิยมทางสังคมโดยยึดกฎระเบียบในการทำงานร่วมกัน เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญต่อชุมชนเสมอ และมีการแก้ไขเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจชุมชน มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดีและมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และตระหนักถึงความร่วมมือกันในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างเหมาะสม

4. อภิปรายผลการศึกษา

1) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.18) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน รองลงมาคือ ด้านค่านิยมทางสังคม และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนในพื้นที่ยังมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนในระดับหนึ่ง และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชนร่วมกัน แต่การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ยังไม่เข้มแข็งมากนัก ส่งผลให้ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Chanthra (2021) ที่ศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนแบบยั่งยืนของกลุ่มอาชีพในเขตพื้นที่บ้านดอนโรง ตำบลเขาพระบาท อำเภอเข็ญใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาซึ่งพบว่า การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$) โดยด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการตลาด และด้านการผลิต ตามลำดับ ความแตกต่างของผลการวิจัย อาจเกิดจากบริบทของพื้นที่ศึกษา ลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ศักยภาพของสมาชิก การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนความพร้อมด้านทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับความสำเร็จในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านภาระงาน ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล และปัจจัยด้านโครงสร้าง โดยปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านภาระงาน ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล และปัจจัยด้านโครงสร้าง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจำเป็นต้องอาศัยความมั่นคงทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญ ทั้งในด้านเงินทุน การสร้างรายได้ และโอกาสทางการตลาด รวมถึงการจัดสรรงานที่เหมาะสม การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจน ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ยังพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 78.3 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนและการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Nuchnat Thapkhрут, Bunkeow และ Amphap (2020) เรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดตรังเพื่อเพิ่มโอกาสความสำเร็จ ซึ่งพบว่าปัจจัยภายในและภายนอกองค์การส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านการระดมทุน และปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งสามารถอธิบายความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนได้ร้อยละ 68.4 สะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการภายในองค์การควบคู่ไปกับการสนับสนุนจากปัจจัยภายนอก อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม การเมือง และสังคมและวัฒนธรรม ไม่มีอิทธิพลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเกิดจากบริบทของพื้นที่ศึกษา ที่ยังให้ความสำคัญกับปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ บุคลากร และการบริหารจัดการภายในองค์การมากกว่าปัจจัยภายนอกดังกล่าว ส่งผลให้ปัจจัยเหล่านี้ไม่สามารถอธิบายความแตกต่างของระดับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้อย่างชัดเจน

3) แนวทางการพัฒนาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน พบว่า จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในวิสาหกิจชุมชนและช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ความเชื่อถือความมั่นใจรักษาภูมิปัญญาของกลุ่มอย่างเคร่งครัด โดยยึดระเบียบวิธีการปฏิบัติงานโดยยึดกลุ่มเป็นที่ตั้ง มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดี มีเครือข่ายทางสังคม มีพันธมิตรในการแก้ไขปัญหาหารือกันในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน โดยมีค่านิยมทางสังคมโดยยึดกฎระเบียบในการทำงานร่วมกัน เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญต่อชุมชนเสมอและมีการแก้ไขเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจชุมชน มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดีและมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และตระหนักถึงความร่วมมือกันในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirikuttha, S. (2023) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลไม้บ้านยาวิ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านการตลาดออนไลน์ในการ Live สดขายสินค้า (2) ด้านการผลิต วางแผนการลงทุนในการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีทันสมัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มผลผลิต เช่น เครื่องอบพลังงานไฟฟ้า โคมพลังงานแสงอาทิตย์ การพัฒนาการถนอมอาหารเพื่อยืดอายุเวลาในการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ของน้ำมะขามแช่แข็ง มะขามแช่แข็งอบแห้ง มะขามแช่แข็งสด การวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ มะขามผงอัดก้อน น้ำมะขามแช่แข็ง น้ำมะขามขงดื่ม (3) ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะมะขามและผลไม้แปรรูป เพื่อถนอมอาหารป้องกันไม่ให้อายุและสีเปลี่ยน (4) การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์การคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์โอท็อปจากระดับ 4 ดาว เป็น 5 ดาว การขอรับรองมาตรฐานฮาลาลเพื่อขยายตลาดกลุ่มคนอิสลาม (5) การบริหารจัดการกลุ่ม ต้องการพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต การจดบันทึกทางด้านบัญชี นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนนี้มีความยั่งยืน เนื่องจากในการผลิตทางกลุ่มมีขั้นตอนในการรักษาสิ่งแวดล้อม การดำเนินการของกลุ่มสร้างรายได้ให้กับสมาชิก คนในชุมชน ช่วยเหลือชุมชนและมีผลกำไรจากการดำเนินงาน

5. สรุปการศึกษา

1) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (โดยรวม) อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 3.09$ S.D. = .17) ด้านค่านิยมทางสังคม และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (โดยรวม) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ X7 ปัจจัยด้านการระดมทุน X2 ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล X1 ปัจจัยด้านโครงสร้าง X3 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .483 .334 .254 และ .109 ตามลำดับ

3) จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในวิสาหกิจชุมชนและช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน สร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ความเชื่อถือความมั่นใจรักษาภูมิปัญญาของกลุ่มอย่างเคร่งครัด โดยยึดระเบียบวิธีการปฏิบัติงานโดยยึดกลุ่มเป็นที่ตั้ง มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดี มีเครือข่ายทางสังคม มีพันธมิตรในการแก้ไขปัญหาหารือกันในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน โดยมีค่านิยม

ทางสังคมโดยยึดกฎระเบียบในการทำงานร่วมกัน เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญต่อชุมชนเสมอและมีการแก้ไขเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจชุมชน มีความห่วงใยใส่ใจต่อสังคมเป็นอย่างดี และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และตระหนักถึงความร่วมมือกันในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN อย่างเหมาะสม

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น” ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ แหล่งเงินทุน และการตลาด เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจชุมชน AND GREEN เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน

2) ควรกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลของวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน

3) หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนที่มีความชัดเจน โปร่งใส และเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้แก่องค์กร

6.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) วิสาหกิจชุมชน AND GREEN ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ภาระงาน ทรัพยากรบุคคล และโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

2) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกและประชาชนในชุมชนในการวางแผน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผลกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความรับผิดชอบร่วม และความยั่งยืนในการพัฒนาชุมชน

3) หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการขยายช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชุมชน

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เช่น ภาวะผู้นำ นวัตกรรม การตลาดดิจิทัล และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2) ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและค้นหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

3) ควรใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงลึก เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างรอบด้าน

7. เอกสารอ้างอิง

- Chatreewisit, R., & Group. (2010). *Strategic management* (2nd ed.). Bangkok: Aksornngernde.
- Chanchompoo, S., Mikhama, K., & Borisut, Y. (2020). Pla Som Dam Ubonrat: Guidelines for developing to upgrade the production standards of Pla Som of Non Po Daeng Fish Processing Community Enterprise, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province. *King Mongkut's Agriculture Journal*, 38(1), 52–59.
- Chanthra, T. (2021). *Sustainable community enterprise development of occupational groups in Ban Don Rong, Khao Phra Bat Subdistrict, Chian Yai District, Nakhon Si Thammarat Province* (Master's thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Habits of Suk, N. (2015). Factors affecting consumers' purchasing behavior of environmentally friendly products. *Research Community and Social Development Journal*, 9(2), 57–67.
- Inhuang, K., et al. (2011). *Community enterprise management*. Phitsanulok: Phitsanulok University.
- Jehteh, M. (2013). *Factors related to environmental conservation in lower secondary school students: A case study of Thammawitthaya Foundation School, Muang District, Yala Province* (Master's thesis, Environmental Management Program). National Institute of Development Administration.
- Photisita, C. (2019). *The Science and Art of Qualitative Research* (8th ed.). Bangkok: Amarin Printing and Publishing.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift Voor Onderwijs Research*, 2, 49–60.
- Sirikuttha, S. (2023). Guidelines for sustainable community enterprise development: A case study of Ban Yawi Fruit Processing Community Enterprise, Phetchabun Province. *Journal of Social Sciences*, 26(1), 89–104.
- Srisa-ard, B. (2017). *Introduction to Research* (10th ed.). Bangkok: Suwiriyan.
- Thapkrut, N., Bunkeow, S., & Ampha, O. (2020). *Community enterprise development in Trang Province to increase the chance of success* (Research report). Rajamangala University of Technology Srivijaya.
- Wanichbancha, K. (2017). *Advanced statistical analysis with SPSS for Windows* (12th ed.). Bangkok: Samlada.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.